

РОЗДІЛ 5. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК НА ПРИКЛАДІ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ

5.1 Організація обліку індивідуального (приватного) підприємства.

5.2 Типова методика формування обліково - аналітичної інформації індивідуального (приватного) підприємства в США.

5.3 Складання трансформаційної таблиці.

5.1 Організація обліку індивідуального (приватного) підприємства

У США розрізняють компанії:

- індивідуальне (приватне) підприємство;
- партнерство (товариство);
- корпорація.

Особливості індивідуального (приватного підприємства):

- власником індивідуального підприємства є приватна особа;
- мета діяльності підприємства - отримання прибутку;
- не є юридичною особою, не відділяє підприємство від його власника;
- всі доходи підприємства – доходи його власника.;
- термін діяльності підприємства залежить від намірів його власника.

Особливості бухгалтерського обліку індивідуального (приватного підприємства):

- у бухгалтерському обліку підприємство відокремлено від власника та трактується як окрема господарська одиниця;
- у балансі розділ «Власний капітал» складається з однієї статті – «Власний капітал власника»; відсутня стаття «Нерозподілений прибуток»;
- власник може вилучати гроші з бізнесу на власні потреби, що є аналогом виплати дивідендів у корпораціях.

Обліковий цикл приватного підприємства складається з етапів:

1. Аналіз господарських операцій на підставі первісних документів.
2. Реєстрація операцій в Головному журналі.
3. Перенос інформації Головного журналу в Головну книгу.
4. Трансформація рахунків в кінці звітного періоду. Складання трансформаційної таблиці.
5. Складання фінансової звітності на підставі трансформаційної таблиці.
6. Закриття рахунків звітного періоду. Підготовка до початку нового звітного періоду.

Єдиного плану рахунків для приватних фірм фактично не існує. Кожна фірма відповідно до стандарту має право самостійно складати план рахунків, в якому вказані назви рахунків та їх номер, який використовується саме цією фірмою.

Рахунки в таких планах розташовані у характерній для складання фінансового звіту (балансу) послідовності.

План рахунків приватної фірми Адама Сміта

Назва рахунку	Номер рахунку
1	2
1. Рахунки активів	
Грошові кошти	11
Дебіторська заборгованість (рахунки для одержання)	12
Матеріали для офісу	13
Устаткування офісу	14
Накопичена амортизація устаткування	15
Орендна плата авансом	16
2. Рахунки зобов'язань	
Кредиторська заборгованість (рахунки до сплати)	21
Заробітна плата до сплати	22
Резерв для оплати податку з прибутку	23
Невідпрацьований гонорар	24

3. Рахунки власного капіталу	
Капітал А.Сміта	31
Вилучення капіталу А.Сміта	32
4. Рахунки доходів	
Відпрацьований гонорар	41
Зведений рахунок фінансових результатів	42
5. Рахунки витрат	
Витрати на виплату заробітної плати	51
Витрати на опалення та освітлення	52
Телефонні витрати	53
Витрати на орендну плату	54
Закупка	55
Витрати на амортизаційні відрахування	56
Витрати на виплату податків	57

5.2 Типова методика формування обліково - аналітичної інформації індивідуального (приватного) підприємства в США

Типова методика формування обліково - аналітичної інформації індивідуального (приватного) підприємства, яка існує в США розглянута на прикладі приватної фірми Адама Сміта.

Адам Сміт заснував приватну фірму з метою отримання прибутку. Фінансовий облік організований на підставі плану рахунків, який розроблено саме цією фірмою. Звітним періодом є календарний рік. Всі господарські операції були оформлені відповідними первісними документами і на їх підставі відбулися записи в Головному журналі.

Етап реєстрації господарських операцій в Головному журналі

Мета Головного журналу:

- забезпечення відображення хронологічної послідовності здійснених господарських операцій, їх повноти та достовірності;
- забезпечення інформаційного взаємозв'язку між господарськими операціями, первісними документами та

бухгалтерськими рахунками;

- забезпечення внутрішнього контролю.

Реєстрація господарських операцій здійснюється в Головному журналі реєстрації господарських операцій у хронологічній послідовності у грошовому вимірі. Головний журнал відкривається на рік. Нижче наведений фрагмент Головного журналу за грудень місяць звітного періоду.

**Головний журнал реєстрації господарських операцій
приватної фірми Адама Сміта**

Дата	Зміст операцій	Номер рахунку	Дебет	Кредит
11.12	Вкладені кошти в заснування фірми Адама Сміта	11 31	6000	6000
13.12	Внесена плата за оренду приміщення авансом за три місяці (з каси)	16 11	300	300
25.12	Виплачено заробітну плату секретареві фірми (з каси)	51 11	500	500
26.12	Придбано устаткування для офісу за готівку	14 11	2000	2000
27.12	Виготовлено фото замовнику в кредит	12 41	1400	1400
30.12	Фірмою А Сміта видані гроші на покриття особистих витрат. Регулятивні записи *	33 11	500	500
31.12	Списується орендна плата, яка відноситься до грудня	54 16	100	100
31.12	Нарахована заробітна плата за останній тиждень грудня	51 22	200	200
31.12	Списуються доходи фірми за грудень на зведений рахунок фінансових результатів	41 42	1400	1400
31.12	Списується чистий прибуток на капітал	42 31	600	600
31.12	Списуються особисті потреби А.Сміта, сплачені протягом місяця (цей запис здійснюється тільки в приватних фірмах)	31 32	500	500
	Всього за місяць:		13500	13500

* Ці записи здійснюються на основі трансформаційної таблиці, їх записують завжди останнім числом місяця.

Етап заповнення Головної книги

Наступним етапом відображення облікової інформації Головного журналу є рознесення сум по синтетичним рахункам – заповнення Головної книги. На практиці обліку США та інших зарубіжних країн використовуються трьохколонні та чотирьохколонні зведені журнали. На фірмі А.Сміта використовуються чотирьохколонні зведені журнали, які:

- більш чітко відслідковують хронологію господарських операцій на відповідному синтетичному рахунку;
- забезпечують достатньою інформацією про дебетові та кредитові обороти та залишків на рахунку;
- основа більшості зарубіжних комп'ютерних програм по автоматизації бухгалтерського обліку;
- інформація про залишки на рахунках є основою для складання трансформаційної відомості.

Головна книга

Рахунок 11 «Грошові кошти»

Дата	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сальдо
11.12	Вкладені кошти в заснування фірми	6000		6000
13.12	Внесена орендна плата		300	5700
25.12	Виплачено заробітну плату секретареві		500	5200
26.12	Придбано устаткування для офісу		2000	3200
30.12	Сплачені витрати А.Сміта		500	2700

Рахунок 12 «Дебіторська заборгованість».

Дата	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сальдо
27.12	Надані послуги в кредит	1400		1400

Рахунок 14 «Устаткування офісу».

Дата	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сальдо
26.12	Придбано устаткування офісу	2000		2000

Рахунок 16 «Орендна плата авансом».

Дата	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сальдо
13.12	Внесена орендна плата авансом	300		300
31.12	Списується орендна плата, яка відноситься до грудня		100	200

Рахунок 22 «Заробітна плата до сплати».

Дата	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сальдо
31.12	Нарахована заробітна плата за останній тиждень грудня		200	200

Рахунок 31 «Капітал А.Сміта».

Дата	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сальдо
11.12	Вкладені кошти в заснування фірми		6000	6000
31.12	Списується чистий прибуток		600	6600
31.12	Списуються особисті витрати, сплачені в грудні	500		6100

Рахунок 32 «Вилучення капіталу А.Сміта».

Дата	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сальдо
30.12	Сплачені особисті витрати А.Сміта	500		500
31.12	Списати особисті витрати А.Сміта за рахунок капіталу		500	0

Рахунок 41 «Зароблений гонорар».

Дата	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сальдо
27.12	Виготовлено фото замовникам у кредит		1400	1400
31.12	Списуються доходи за грудень на зведений рахунок фінансових результатів	1400		0

Рахунок 42 «Зведений рахунок фінансових результатів».

Дата	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сальдо
31.12	Списуються доходи за грудень		1400	1400
31.12	Списуються витрати за грудень	800		600
31.12	Списується чистий прибуток на капітал А.Сміта	600		0

Рахунок 51 «Витрати на виплату заробітної плати».

Дата	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сальдо
25.12	Видано заробітну плату секретареві фірми	500		500
31.12	Нарахована заробітна плата за останній тиждень грудня	200		700
31.12	Списуються витрати на заробітну плату на зведений рахунок фінансових результатів		700	0

Рахунок 54 «Витрати на оренду плати».

Дата	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сальдо
31.12	Списана оренду плати, яка відноситься до грудня	100		100
31.12	Списані витрати за оренду на зведений рахунок фінансових результатів		100	0

Як видно із записів у Головній книзі, сальдо рахунків визначається після кожної операції.

5.3 Складання трансформаційної таблиці

Після запису всіх поточних господарських операцій у загальний журнал реєстрації господарських операцій та на рахунки головної книги бухгалтер складає трансформаційну таблицю, яка містить пробний баланс, регулятивні записи, відрегульований баланс, номінальний рахунок прибутків, балансовий звіт та пробний баланс на останній день звітного періоду.

Трансформаційна таблиця – це попередній етап при складанні фінансової звітності, яка дозволяє визначити фінансові результати фірми до внесення відповідних записів в Головний журнал, виконує контрольну функцію арифметичних розрахунків.

Складання трансформаційної таблиці відбувається в декілька етапів:

1-й етап. В трансформаційну таблицю треба занести залишки по рахункам до коригуючих записів (гр. 1-2 трансформаційної таблиці) і перевірити відповідність залишків по дебету та кредиту.

2-й етап. У графі 3-4 бухгалтер відображає корегуючі записи. У цьому прикладі це списання орендної плати, яка відноситься на витрати поточного місяця та нарахування заробітної плати за останній тиждень місяця. Суми, відображені по дебету та по кредиту (гр. 3-4) повинні бути однаковими.

Корегування окремих рахунків – обов'язковий етап наприкінці кожного звітного періоду, необхідний для того, щоб інформація, яка подається у звіті, була найбільш точною та повною.

При складанні трансформаційної таблиці бухгалтер розподіляє рахунки на **балансові** – залишки, з яких записуються в фінансовий (балансовий) звіт, і рахунки з форми звіту про прибутки та збитки.

3-й етап. Бухгалтер підраховує сальдо по кожному рахунку після відображення коригуючих сум і записує в графі 5 – 6. У цих графах суми повинні бути однаковими, тобто визначається відрегульований пробний баланс.

4-й етап. Бухгалтер аналізує дані відрегульованого пробного балансу і порівнює отримані доходи з витратами поточного місяця (гр. 7 – 8). Доходи за місяць – це зароблений гонорар (1400), а витрати поточного місяця - витрати на виплату заробітної плати та на орендну плату в частині, яка відноситься до грудня (700 + 100). Різниця між загальною сумою доходів та витрат представляє собою чистий прибуток ($1400 - 700 - 100 = 600$). Цю суму записують наступним рядком в графі 7, і таким чином вирівнюються доходи та витрати..

5-й етап. Бухгалтер заповнює балансовий звіт (гр. 9 – 10), в який включаються залишки на всіх рахунках, крім номінальних, а також визначає різницю між активами і пасивами ($6800 - 6200 = 600$).

6-й етап. Бухгалтер заповнює пробний баланс на 31 грудня.

Внесення остаточних записів у трансформаційну таблицю пов'язано з закриттям рахунків витрат, доходів та прибутків, необхідно:

- закрити рахунки витрат, тобто списати сальдо цих рахунків на зведений рахунок фінансових результатів:

Дебет рахунку 42 - Кредит рахунків 51 (700) і 54 (100);

- закрити рахунок поточних прибутків на зведений рахунок фінансових результатів:

Дебет рахунку 41 - Кредит рахунку 42 (1400);

- розрахувати на зведеному рахунку фінансових результатів чистий прибуток або збитки та перерахувати його на рахунок капіталу у приватних фірмах:

Дебет рахунку 42 - Кредит рахунку 31 (600).

- списати суму особистих витрат власника фірми на зменшення суми його капіталу у приватних фірмах:

Дебет рахунку 31 - Кредит рахунку 32 (500).

Заключним етапом обліково-аналітичного процесу є складання основних форм фінансової звітності – звіту про фінансовий стан та звіту про прибутки та збитки. Основним базовим документом для складання фінансової звітності є трансформаційна таблиця.

Робоча таблиця фірми

Назва рахунку	Пробний баланс		Регулятиви		Відрегульований пробний баланс		Номинальний рахунок прибутків		Балансовий звіт		Пробний баланс на 31 грудня 20_ р.	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
11 «Грошові кошти»	2700				2700				2700		2700	
12 «Дебіторська заборгованість»	1400				1400				1400		1400	
14 «Устаткування офісу»	2000				2000				2000		2000	
16 «Орендна плата авансом»	300			100	200				200		200	
22 «Заробітна плата до сплати»				200		200				200		200
31 «Капітал Р. Коліна»		6000				6000				6000		6100
32 «Вилучення капіталу Р. Коліна»	500				500				500			
41 «Відпрацьований гонорар»		1400				1400						
42 «Зведений рахунок фінансових результатів»												
51 «Витрати на виплату заробітної плати»	500			200	700							
54 «Витрати на оренду»				100	100							
	7400	7400	300	300	7600	7600	800	1400	6800	6200	6300	6300
Чистий прибуток							600			600		